

Sygn. akt III AUa 2216/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSA Maria Pierzycka - Pająk SSO del. Beata Torbus
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania K. D. (K. D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego K. D.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 29 września 2015r. sygn. akt IX U 598/15

oddala apelację.

/-/SSA M.Pierzycka-Pająk /-/SSA J.Ansion /-/SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt III AUa 2216/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. odmówił ubezpieczonemu K. D. przyznania prawa

do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

w związku § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony nie ukończył 60 lat, nie osiągnął 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie został udowodniony

15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy wskazał nadto, iż w związku z ustalonym już prawem do górniczej emerytury na podstawie art. 50 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, brak jest podstaw do przyznania kolejnej górniczej emerytury na podstawie cytowanej ustawy.

Ubezpieczony w odwołaniu od niniejszej decyzji domagał się jej zmiany, poprzez przeliczenie emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej, do obliczenia części socjalnej świadczenia, z tytułu przepracowanych 30 miesięcy, zgodnie z art. 53 ust. 4.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn, jak w zaskarżonej decyzji.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 września 2015r., sygn. akt IX U 598/15, Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony K. D. urodził się w dniu (...) Decyzją z dnia 19 marca 2010r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu od dnia 1 marca 2010r. prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50 a ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego, wynoszącego 50 lat. Ubezpieczony do dnia 26 marca 2010r.

był zatrudniony w KWK (...) (...) K. w K..

Po przyznaniu prawa do emerytury j/w, ubezpieczony nie wykonywał pracy górniczej. Od dnia 1 września 2010r. do nadal ubezpieczony zatrudniony jest w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) w K. na stanowisku nauczyciela w pełnym wymiarze czasu pracy. Praca ubezpieczonego polega na prowadzeniu zajęć praktycznych z uczniami na sztolni górniczej na KWK (...). Jeden raz w tygodniu ubezpieczony zjeżdża z uczniami pod ziemię.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, w marcu 2015r. ubezpieczony złożył w organie rentowym zaświadczenia potwierdzające jego zatrudnienie j/w w okresie od 1 września 2010r. do 28 lutego 2015r. W dniu 19 marca 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 1 kwietnia 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy

w warunkach szczególnych, z uwagi na niespełnienie warunku co do wieku, okresów składkowych i nieskładkowych oraz okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy przyjął za udowodnione, na dzień 1 stycznia 1999r. 18 lat, 4 miesiące i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat i 13 dni pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 11 maja 2015r. ubezpieczony wniósł o ponowne rozpatrzenie wniosku z dnia 19 marca 2015r. i zajęcie stanowiska przez organ rentowy odnośnie prawa ubezpieczonego do emerytury górniczej w wieku 55 lat. W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję odmowną, zamienną do decyzji z dnia

1 kwietnia 2015r. Organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych z tych samych przyczyn, jak w decyzji z dnia 1 kwietnia 2015r., a nadto odmówił prawa do emerytury górniczej z art. 50 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wskazując, iż w związku z ustalonym już prawem do górniczej emerytury, brak jest podstaw do przyznania kolejnej górniczej emerytury na podstawie cytowanej ustawy, gdyż prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko raz.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Powołując treść regulacji art. 53 ust. 3 i 4, art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd I instancji wskazał, że poza sporem pozostawał fakt, iż ubezpieczony, po przyznaniu prawa do emerytury w dniu 19 marca 2010r., pracował i z tego tytułu podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu. Przedmiotem sporu pozostawało rozstrzygnięcie, czy ubezpieczony ma prawo do przeliczenia świadczenia z zastosowaniem aktualnie obowiązującej kwoty bazowej do obliczenia tzw. części socjalnej emerytury wynoszącej 24 % kwoty bazowej.

Sąd Okręgowy wskazał na fakt, że w przypadku ubezpieczonego brak jest podstawy prawnej do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu

o przepis art. 50 a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż emerytura górnicza na podstawie tych przepisów została ubezpieczonemu bezspornie już przyznana decyzją z dnia 19 marca 2010r., gdy nadto ubezpieczony po przyznaniu prawa do emerytury nie posiada żadnych okresów pracy górniczej. Sąd podzielił stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach, zaprezentowane w wyroku z dnia 5 marca 2013r.

(sygn. akt III AUa 1117/12, Lex nr 1294792), zgodnie z którym przewidziana w art. 50 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS górnicza emerytura, której nabycie ustawodawca wiąże z osiągnięciem stosownego wieku, uzależnionego od określonego okresu pracy górniczej przewidzianej w art. 50 c ust. 1 powołanej ustawy - pomimo,

iż warunki do jej uzyskania określono w dwóch odrębnych ustępach tego przepisu, faktycznie stanowi rodzajowo tożsame świadczenie. W konsekwencji

też ubezpieczony, któremu z chwilą osiągnięcia wieku 50 lat przyznano prawo do górniczej emerytury na podstawie ust. 2 omawianego art. 50 a ustawy j/w, tj. wobec wykazania okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, po ukończeniu 55 lat życia - tylko z tej przyczyny - nie nabeędzie prawa do górniczej emerytury przewidzianej w ust. 1 art. 50 a, albowiem w istocie po jego stronie nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia - nadal uzależnionego od wykazania okresu pracy górniczej wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej jedynie 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1.

W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczony niewątpliwie nie ma też prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazując na treść art. 184 ust. 1 cyt. ustawy oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze, Sąd I instancji stwierdził, że ubezpieczony wiek 60 lat osiągnie dopiero w dniu 24 stycznia 2020r., zatem nie spełnia warunku do przyznania prawa do emerytury na podstawie powołanych przepisów i w tej sytuacji, ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do świadczenia, gdyż warunkiem koniecznym do uzyskania tego prawa jest łączne spełnienie przesłanek wynikających z przepisów j/w.

Sąd Okręgowy nie przeprowadzał w niniejszej sprawie postępowania dowodowego w celu ustalenia, czy ubezpieczony spełnia pozostałe warunki prawa

do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdyż ustalenie j/w, jest w ocenie Sądu bezprzedmiotowe. Nawet w sytuacji ustalenia, że ubezpieczony faktycznie legitymuje się 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych i 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, brak byłoby podstaw

do przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury, gdyż w dalszym ciągu ubezpieczony nie spełniałby przesłanki ukończenia 60 lat. Zdaniem Sądu, skoro ubezpieczony nie nabył prawa do nowego świadczenia, to brak jest podstaw do przeliczenia świadczenia z nową kwotą bazową.

Mając powyższe na uwadze, Sąd I instancji z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

Apelujący, zaskarżając wyrok w całości, zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

a) art. 50 e ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez jego nieuwzględnienie i błędne przyjęcie, iż odwołujący się uzyskał prawo do emerytury górniczej ze względu na wiek w oparciu o art.50 a w/w ustawy, a co za tym idzie, błędne ustalenie, iż odwołujący nie spełnia warunku wieku, okresów składkowych i nieskładkowych oraz okresu pracy w warunkach szczególnie szkodliwych, wymaganego do uzyskania w/w świadczenia;

b) art. 53 ust. 4 w zw. z art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji niezobowiązanie organu rentowego do przeliczenia świadczenia otrzymanego na podstawie art. 50 e w/w ustawy z zastosowaniem aktualnie obowiązującej kwoty bazowej do obliczenia tzw. części socjalnej emerytury, wynoszącej 24 % kwoty bazowej;

2. naruszenie przepisów postępowania w postaci:

a) art. 212 k.p.c., poprzez brak wyjaśnienia istotnych okoliczności w sprawie, a co za tym idzie, błędne przyjęcie, iż odwołujący ubiegał się o ponowne przyznanie mu emerytury na podstawie art. 50 a ustawy emerytalnej, podczas, gdy w rzeczywistości, w oparciu o art. 53 w/w ustawy, wnioskował o przeliczenie emerytury uzyskanej w oparciu o art. 50 e ustawy emerytalnej;

b) art. 477¹⁴ k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, iż nie zachodzą podstawy do uwzględnienia odwołania, a co za tym idzie, poprzez niesłuszne oddalenie odwołania;

c) art. 233 k.p.c., poprzez wydanie wyroku, pomimo braku wszechstronnego rozważenia materiału zebranego w sprawie.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie odwołania oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że po nabyciu prawa do emerytury górniczej, w oparciu o art. 50 e ustawy emerytalnej, przepracował nieprzerwanie 57 miesięcy i dlatego też 11 maja 2015r. wystąpił do ZUS w R. o przeliczenie jego emerytury w oparciu o art. 53 w/w ustawy. Organ rentowy błędnie uznał jednak, iż odwołujący ubiega się o przyznanie mu emerytury w oparciu o art. 50 a ustawy emerytalnej i tym samym odmówił ubezpieczonemu prawa do przeliczenia jego emerytury, powołując się na fakt już przyznanego świadczenia. W konsekwencji,

Sąd I instancji, podążając tokiem myślenia ZUS, oddalił również niesłusznie odwołanie ubezpieczonego, kierując się tożsamymi przesłankami, co organ rentowy. Tym samym, uznając potrzebę przeprowadzenia postępowania dowodowego

za bezprzedmiotową, Sąd nie wyjaśnił istotnych okoliczności w sprawie i błędnie przyjął, iż zachodzą podstawy do oddalenia odwołania. Zdaniem apelującego,

doszło więc do wydania wyroku w niniejszej sprawie z pominięciem wszechstronnego rozpatrzenia materiału zebranego w sprawie. Apelujący wskazał również

na stanowisko judykatury, w tym m.in. na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 20 marca 2009r., sygn. akt I UZP 7/08, Lex nr 658174, gdzie Sąd

Najwyższy uznał, że nową kwotę bazową, z zastrzeżeniem wykazania

30-miesięcznego podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej

później ustalanej emerytury (uchwała 7 sędziów z dnia 10 września 2009r.,

I UZP 6/09, OSNPUSiSP 2010, nr 5-6, poz. 72). W szczególności zwrócił uwagę,

że przepisy art. 53 i 110 są od siebie niezależne i nie jest możliwe ich jednoczesne zastosowanie, gdyż art. 53 dotyczy sytuacji, gdy podstawa wymiaru jest już ustalona

i przyjmuje się ją z poprzedniej emerytury, zaś przeliczenie podstawy wymiaru

z art. 110 odnosi się wyłącznie do emerytury już przyznanej, a nie dopiero ustalanej. Przy czym, odrębność obu przepisów nie oznacza, że w konkretnym stanie faktycznym nie będą one mogły zostać odpowiednio wykorzystane

- art. 110

do przeliczenia podstawy wymiaru pierwotnej (np. wcześniejszej) emerytury,

a art. 53 ust. 4 do ustalenia wysokości nowej emerytury (tj. uwzględnienia kwoty bazowej w części socjalnej świadczenia z dnia złożenia wniosku o emeryturę

w wieku powszechnym).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń stanu faktycznego

oraz przeprowadził właściwą ocenę prawną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Apelacyjny w pełni podziela i akceptuje te ustalenia

oraz argumentację prawną przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Ubezpieczony, urodzony (...), nie mógł nabyć prawa

do emerytury górniczej, tzw. bez względu na wiek, na podstawie art. 50 e ustawy

z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2016r., poz. 887 t.j.), ponieważ okres 25 lat pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią spełnił już po osiągnięciu wieku emerytalnego 50 lat, przewidzianego w przepisie art. 50 a ust. 2 w/w ustawy, czyli po (...)

A zatem, zarzuty apelacji o naruszeniu treści art. 50 e ustawy emerytalnej,

są niezasadne.

Okoliczności sporne sprowadzały się do ustalenia, czy zachodzą przesłanki

do przeliczenia emerytury ubezpieczonego na podstawie art. 53 ust. 3 i 4 ustawy z dnia

17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2015r., poz. 748 j.t.).

Nie ulega wątpliwości, że art. 53 ust. 4 w zw. z ust. 3 przewiduje możliwość przeliczenia emerytury, gdy ubezpieczony spełni przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury na innej podstawie prawnej.

W okolicznościach faktycznych sprawy ubezpieczony od dnia 1 marca 2010r. jest uprawniony do emerytury górniczej na podstawie art. 50 a ust. 2 ustawy emerytalnej.

Prawidłowo uznał Sąd I instancji, że w przypadku ubezpieczonego, brak jest podstaw do przyznania emerytury na podstawie art. 50 a ust. 1 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko innego składu tut. Sądu, wyrażone w wyroku z dnia 5 marca 2013r., sygn. akt III AUa 1117/12, Lex nr 1294792, wskazujące, że ubezpieczony, któremu z chwilą osiągnięcia wieku 50 lat przyznano prawo do górniczej emerytury na podstawie ust. 2 omawianego art. 50 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tj. wobec wykazania okresu pracy górniczej, wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1, po ukończeniu 55 lat życia - tylko z tej przyczyny - nie nabędzie prawa do górniczej emerytury przewidzianej w ust. 1 art. 50 a, albowiem w istocie po jego stronie nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia - nadal uzależnionego od wykazania okresu pracy górniczej, wynoszącego łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat, w tym co najmniej jedynie 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1.

Nie budzi również jakiegokolwiek wątpliwości, że ubezpieczony w chwili obecnej nie spełnia warunków do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Wiek emerytalny wynoszący 60 lat - zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ubezpieczony osiągnie dopiero w dniu (...)

W konsekwencji, skoro ubezpieczony nie spełnił przesłanek do nabycia prawa do emerytury na innej podstawie prawnej, brak było podstaw do przeliczenia świadczenia na podstawie art. 53 ust. 4 w zw. z ust. 3 ustawy emerytalnej.

W tych okolicznościach, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego, jako pozbawioną słusznych podstaw.

Na marginesie Sąd Apelacyjny zauważa, że w przypadku pana K. D. nie znajduje zastosowania przepis art. 110 a ustawy emerytalnej, ponieważ jego wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, ustalony w sposób określony w art. 15 w/ w ustawy, nie przekraczał 250 %.

/-/SSA M.Pierzycka-Pajak /-/SSA J.Ansion /-/SSO del. B.Torbus

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR